

Ринок праці – ринок одного з факторів виробництва, де домогосподарства в ролі найманих робітників пропонують свою працю, а фірми - виробники товарів та послуг (працедавці) – потребують її. На ринку праці встановлюється ціна праці – ставка заробітної плати – та обсяг використання праці.

На ринку праці, як і на інших ринках, мають місце попит, пропозиція та ціна у вигляді заробітної плати.

- Попит на робочу силу визначається потребою підприємців у кількості та якості робочої сили.
- Пропозиція визначається рівнями освіти, податкової системи, заробітної плати.
- Ринкова ціна на ринку праці визначається співвідношенням між попитом та пропозицією робочої сили.

Безробіття — складне економічне, соціальне і психологічне явище.

Водночас безробіття — це економічна категорія, яка відбиває економічні відносини щодо вимушеної незайнятості працездатного населення.

Факторами формування безробіття можуть бути такі:

- нестача сукупного ефективного попиту;
- негнучкість системи відносних цін і ставок заробітної плати і викривлення в ній, пов'язані з грошовою експансією держави і подальшою інфляцією;
- недостатня мобільність робочої сили;
- дискримінація на ринку праці щодо жінок, молоді та національної меншості;
- демографічні зміни в чисельності та складі робочої сили;
- сезонні коливання в рівнях виробництва окремих галузей економіки.

Розрізняють відкрите й приховане безробіття.

■ **Відкрите** безробіття означає існування явно незайнятого населення.

■ **Приховане** — наявність формально зайнятого населення.

Можна виділити такі види безробіття:

- фрикційне
- структурне
- циклічне
- сезонне
- інституціональне.

Розрізняють такі види безробіття

```
graph TD; A[Розрізняють такі види безробіття] --> B[Структурне]; A --> C[Циклічне]; A --> D[Фрикційне];
```

Структурне
(виникає тоді, коли в результаті НТП відбуваються важливі зміни в техніці, технології та організації виробництва, які змінюють структуру попиту на робочу силу(ха-р довгостроковий, тому і вважається більш важким))

Циклічне
(виникає за циклічних спадів, коли відбувається скорочення обсягів виробництва. Внаслідок цього падає сукупний попит на робочу силу і зайнятість скорочується, а безробіття зростає)

Фрикційне
(коли частина людей добровільно змінює місце роботи, частина шукає нову роботу через звільнення, частина тимчасово втратила сезонну роботу, а частина, особливо молодь, вперше шукає роботу. Фрикційне безробіття має короткостроковий характер)

У структурному безробітті можна виокремити технологічне й конверсійне безробіття.

- **Технологічне безробіття** пов'язане з переходом до нової техніки і технології, механізацією та автоматизацією виробництва, що (супроводжується вивільненням робочої сили і найманням праців принципово нових спеціальностей та кваліфікації).
- **Конверсійне безробіття** спричиняється скороченням чисельності армії і зайнятих у галузях оборонної промисловості. Розміри цього безробіття можуть коливатися від незначних до великих.

Сезонне безробіття стосується тих видів виробництва, які мають сезонний характер і в яких протягом року відбуваються різкі коливання попиту на працю (сільське господарство, будівництво тощо).

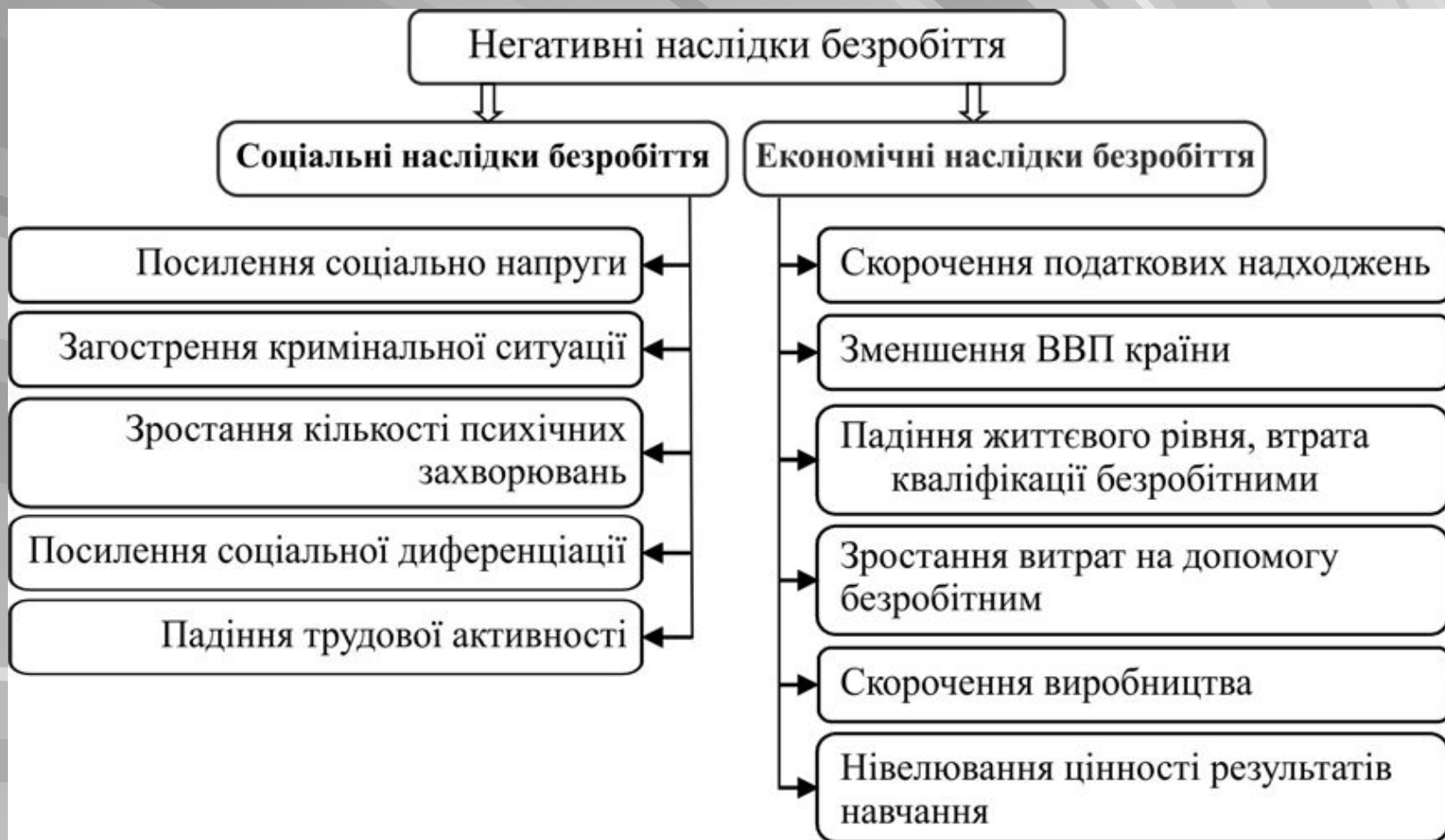

Причини безробіття

- -структурними змінами в економіці;
- -нерівномірністю розвитку продуктивних сил у народному господарстві, в окремих регіонах;
- -постійним прогресом техніки, особливо його революційної форми - НТР;
- -пошуком працівниками нових робочих місць, де вища заробітна плата, змістовніша робота;
- -диспропорційністю розвитку економіки;
- -обмеженістю попиту на товари і послуги тощо.

Наслідки безробіття

Дякую за увагу!!!

